

Armádní nákupy pomáhají českým firmám stát se dodavateli světových výrobců

Pro domácí průmysl jsou obří investice do dlouho odkládané modernizace české armády příležitostí. Tuzemští zbrojaři sice bojový letoun F-35, transportní letadla C-390 nebo bojová vozidla CV90 sami vyrobit nedokážou, mohou ale těžit ze spolupráce s jejich dodavateli. Americké firmy Lockheed Martin a Pratt & Whitney, brazilský Embraer nebo evropský BAE Systems totiž zakázky dostaly i s podmínkou, že se na nich český průmysl bude podílet.

A nejde o úplně malé peníze. Vždyť pořízení 246 bojových vozidel pěchoty vyjde téměř na 60 miliard korun, dva transportní stroje od Embraeru budou stát 13 miliard. A největší nákup 24 bojových letadel páté generace, která dodá Lockheed Martin, vyjde dokonce na 150 miliard. Což je největší akvizice v moderní historii české armády.

Z velkých zakázek tak české armádě ještě zbývá pořízení tanků Leopard 2A8, kde se nyní vyjednává o společném nákupu s německým bundeswehrem. Obměna vrtulníků sovětské výroby naopak už proběhla. Na základně vrtulníkového letectva v Náměšti nad Oslavou je od července všech 12 vrtulníků (osm UH-1Y Venom a čtyři AH-1Z Viper) od společnosti Bell, které stály téměř 15 miliard korun.

„Na investice do modernizace armády teď jde kolem 60 procent rozpočtu na obranu,“ řekla nedávno v rozhovoru pro HN Radka Konderlová, vrchní ředitelka sekce průmyslové spolupráce na ministerstvu obrany. Jejím úkolem je přispět k tomu, aby se z deklarací a memorand staly skutečné smlouvy. České firmy a univerzity se díky nim navíc dostanou do dodavatelských řetězců globálních koncernů a získají důležité reference a kontakty. Příležitost je to i pro státní podniky pod ministerstvem obrany, hlavně pro letecký LOM Praha a pozemní VOP CZ.

Například výrobce vozidla BAE Systems by měl v takzvaných offsetech „rozpustit“ 40 procent celkové zakázky. První obrněnce dostane armáda v listopadu 2026, úplně všechny budou hotové v roce 2030. Švédský koncern už má podepsané smlouvy s 20 českými podniky, včetně státního podniku VOP CZ. Ten bude integrátorem celé zakázky. To znamená, že ze švédského Örnsköldsviku dostane korbou vozidla a bude do ní montovat všechny komponenty předepsané výrobcem. Dalším důležitým dodavatelem je firma Excalibur Army (součást skupiny CSG), která se postará o výrobu kanonových věží. Jejich prototyp už byl v létě dokončen. Přerovská Meopta zajistí do CV90 optické přístroje, firma Ray Service kabeláž a společnost VR Group simulátory.

České firmy dodavateli pro Lockheed Martin
Průmyslová spolupráce v případě švédských obrněnců je zatím nejdále. Mnohem těžší je do-

stat se do zakázek spojených s letouny F-35. To se podařilo výrobcí proudových motorů PBS Velká Bíteš. PBS vede konsorcium zahrnující ještě firmu One3D z Mohelnice, specializující se na kovový 3D tisk, a centrum HiLASE pod Fyzikálním ústavem Akademie věd, které se zabývá laserovými technologiemi.

Cílem je vývoj a certifikace alternativního výrobního procesu pro výfukovou mřížku integrovaného energetického modulu. V projektu se uplatní nejmodernější technologie, jakými jsou aditivní výroba, laserové zušlechťování povrchů a pokročilé tepelné zpracování ve vakuové peci. Hotovo by mělo být do roku 2029. Až se to podaří, stane se trojice tuzemských firem součástí globálního dodavatelského řetězce Lockheed Martin.

Česká stopa v F-35 Mezi dodavatele, jejichž součástky tvoří nejmodernější stíhací letouny současnosti, se dostala například česká firma Seko Aerospace, která vyrábí díly do motorů Pratt & Whitney. O totéž se pokouší konsorcium vedené firmou PBS Velká Bíteš. **Foto: Lockheed Martin**

~
České firmy a univerzity se díky offsetům dostanou do dodavatelských řetězců globálních koncernů a získají důležité reference a kontakty.

„Je to ideální projekt. Kombinuje tradiční průmyslový podnik a malou, technologicky velmi inovativní firmu a výzkumné centrum. Navíc je spojený s vývojem, který má uplatnění v celém dodavatelském řetězci letounu F-35,“ uvedla Konderlová z ministerstva obrany. Podle ní se Lockheed Martin v dohodě o průmyslové spolupráci zavázal, že bude vyhledávat další příležitosti ke spolupráci v pokročilých technologiích. Ať už jde o kybernetickou bezpečnost, senzorku, nebo vesmírné technologie.

Vůbec první dohodu s Američany letos v květnu podepsal státní podnik LOM Praha. Týká se budoucího výcviku armádních pilotů v jeho pardubickém Centru leteckého výcviku (CLV). „Je to pro nás prestižní záležitost, významný odborný posun v našich schopnostech a reference do budoucna,“ uvedl Jiří Protiva, generální ředitel LOM Praha.

Nejdříve proběhne analýza stávajícího výcvikového systému. Na jejím základě se pak vypracuje nový. Ten bude podle Protivy „reflektovat potřeby nutné k hladkému přechodu pilotů z podzvukových proudových strojů L-39NG Skyfox na bojový letoun F-35“. Výrobem „třicetdevítek“ je firma Aero Vodochody. U výukových systémů, včetně simulátorů, je prostor také pro dceřinou firmu VR Group. Podle Protivy se LOM Praha dohaduje s armádou a firmou Lockheed Martin ještě o spolupráci při údržbě a logistice.

Na říjnovém obranném veletrhu Future Forces byly představeny další tři projekty pro americký Lockheed Martin. Zajímavá je spolupráce vědců z Fakulty elektrotechnické ČVUT a odborníků Výzkumného a zkušebního letec-

Vlastimila Sedláčka. Už loni ji sám oslovil výrobce motorů Pratt & Whitney. Ještě předtím, než Česko nákup F-35 odkleplelo. Seko má zakázku na díly do obřích motorů, jež tyto stíhačky pohání. Sedláčkova firma už do Pratt & Whitney dodávala dřív. Šlo ale o civilní zakázky do motorů pro business jety Falcon 6X a motory pro dopravní letadla Airbus A220.

Na Embraeru vydělává Aero Vodochody
Zatím posledním velkým kontraktem, který Česko podepsalo letos v říjnu, byla koupě transportních letadel C-390 Millennium od brazilského Embraeru. Tento moderní typ stroje má v české armádě nahradit stárnoucí stroje Casa pořízené v roce 2010. V rámci NATO pak je konkurentem strojů C-130 Hercules od americké firmy Lockheed Martin. Ve střední Evropě si C-390 pořídilo také Maďarsko a Rakousko. V rámci států NATO už ho používají čtyři státy. Embraer tak má poměrně dobře nakročeno k tomu, aby se jeho stroje staly v rámci aliance standardem.

To je dobrá zpráva pro společnost Aero Vodochody, která s Embraerem spolupracuje od roku 2011. Každý prodaný stroj tak už teď má českou stopu. Ve Vodochodech se pro C-390 vyrábí náběžné hrany křídel, dveře, nákladní rampy a části trupu.

„Letos je výroba letounu výrazně navýšena. Ze čtyř sad v roce 2024 na osm v roce 2025, s výhledem na produkci až dvanácti sad ročně. Celková roční hodnota dodávek přesáhne 700 milionů korun a bude v dalších letech růst,“ řekla Radka Černá, mluvčí Aero Vodochody.

kého ústavu, kteří se budou podílet na výzkumu a vývoji nového bezpilotního prostředku. Ten díky metodám umělé inteligence zvládne manévry, jež jsou pro lidského pilota obtížně dosažitelné.

Svoji pozici v rámci dodavatelského řetězce si upevnil americký Honeywell, který už teď ve výrobním závodě v Hlubokách u Olomouce vyrábí díly pro pomocné motorové jednotky F-35. Novou smlouvou rozšiřuje spolupráci na vývoji klíčových komponent.

Američané navíc mimo tento „balík“ spolupracují s dalším českým dodavatelem. Konkrétně firmou Seko Aerospace podnikatele

Aero se snaží zapojit také do projektu F-35. Konkrétní spolupráci s Lockheed Martin a Pratt & Whitney ale firma zatím nemá. Naopak již zmíněný LOM Praha se bude podílet na servisu a údržbě českých C-390 i jejich logistické podpoře. „Máme skrze tuto dohodu možnost vycvičit své techniky na údržbu letounů C-390 přímo u výrobce,“ uvedl Protiva z LOM Praha.

Šéf bezpečnostní divize brazilského Embraeru Joao Bosco Costa Junior v srpnovém rozhovoru pro deník EL5 nevyloučil ani možnost, že se Česko stane podpůrným centrem pro další uživatele těchto letadel.